

คำพิพากษาของสภาแห่งรัฐ ลงวันที่ 20 มิถุนายน ค.ศ. 1913 คดี เตรี (Téry) (Lebon 736:
Les Grands arrêts de la jurisprudence administrative, 12e éd., p. 163) *

ข้อเท็จจริง

นายเตรีซึ่งเป็นอาจารย์สอนปรัชญาของโรงเรียนมัธยมศึกษาลาอง (Laon) ได้ถูกดำเนินการทางวินัยโดยคณะกรรมการวินัยระดับภาคที่ตั้งอยู่ ณ เมืองลิล (conseil académique de Lille) คณะกรรมการวินัยระดับภาคได้มีมติ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ. 1910 สองประเด็น ประเด็นแรก วินิจฉัยยกคำร้องของนายเตรีที่โต้แย้งอำนาจของคณะกรรมการวินัยระดับภาคและรูปแบบของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ และประเด็นที่สอง สั่งลงโทษไล่นายเตรีออกจากราชการ นายเตรีจึงยื่นอุทธรณ์มติในประเด็นแรกต่อคณะกรรมการวินัยระดับสูง (conseil supérieur) คณะกรรมการระดับสูงได้พิจารณาและมีมติเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1910 ว่าการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินัยระดับสูงไม่อาจอุทธรณ์เป็นประเด็นแยกต่างหากได้และสั่งไม่รับอุทธรณ์ของนายเตรีเสีย ซึ่งมีผลให้ไม่อาจยกเรื่องนั้นมาอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินัยระดับสูงอีกได้

แต่ภายหลังจากที่คณะกรรมการวินัยระดับสูงได้มีมติข้างต้น เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม ค.ศ. 1910 นายเตรีได้ยื่นอุทธรณ์ใหม่ทั้งสองประเด็นต่อคณะกรรมการระดับสูง ซึ่งเป็นการยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาการอุทธรณ์ โดยในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ก่อนวันนัดพิจารณาหนึ่งวัน ทนายความของนายเตรีได้แจ้งผ่านฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการว่า นายเตรีป่วย อยู่ในระหว่างการรักษาที่สถานพยาบาล และแพทย์ไม่อนุญาตให้ออกจากสถานพยาบาล จึงไม่สามารถไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการในวันนัดพิจารณาได้และขอให้เลื่อนการประชุมออกไปก่อน แต่ในวันนัดประชุมเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม คณะกรรมการได้ดำเนินการประชุมโดยมิได้พิจารณาเนื้อหาของคำร้องขอให้เลื่อนการประชุมของนายเตรีว่าเหตุการณ์ที่นายเตรียกข้ออ้างในคำขอนั้นมีเหตุผลจะสั่งการให้หรือไม่ แต่กลับสั่งไม่รับคำขอโดยอ้างเหตุผลที่คณะกรรมการเคยวินิจฉัยไว้ในคราวประชุม เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม เพียงประการเดียว และมีมติไม่รับคำขอ และมีมติยืนยันเนื้อหาตามความเห็นของคณะกรรมการวินัยระดับภาค นายเตรีจึงนำคดีมาฟ้องต่อสภาแห่งรัฐเพื่อขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยระดับสูง โดยอ้างเหตุผลสองประการ คือ คณะกรรมการวินัยระดับสูงวินิจฉัยอุทธรณ์โดยมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ และไม่เคารพต่อสิทธิการให้คู่กรณีในการต่อสู้คัดค้านแสดงพยานหลักฐาน

* แปลและเรียบเรียงโดย ดร. บุปผา อัครพิมาน พนักงานคดีปกครอง 7 ว ศูนย์ศึกษากฎหมายปกครองระหว่างประเทศ สำนักวิชาการและความร่วมมือระหว่างประเทศ

คำวินิจฉัย

สภาแห่งรัฐได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในข้ออ้างแรกนั้น นายเทรียอว์ซึนมาลอยๆ ไม่ได้แสดงให้เห็นว่า เอกสารที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าขาดหายไปจากสำนวนการพิจารณาสอบสวนทางวินัยที่คณะกรรมการวินัยระดับสูงได้รับมานั้น ได้แก่เอกสารใดบ้าง และมีเนื้อหาอย่างไร ดังนั้น สภาแห่งรัฐจึงยกคำฟ้องในประเด็นนี้เพราะไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอจะพิสูจน์ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีว่ามีเหตุผล

ส่วนในข้ออ้างที่สอง สภาแห่งรัฐได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คำอุทธรณ์แรกของนายเทรียที่เสนอต่อคณะกรรมการวินัยระดับสูงนั้น ไม่ได้โต้แย้งเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับอำนาจและกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการวินัยระดับภาคเท่านั้น แต่โต้แย้งเนื้อหาของมติของคณะกรรมการระดับภาคด้วย คณะกรรมการวินัยระดับสูงได้พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ของนายเทรีย เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม และสั่งไม่รับอุทธรณ์ของนายเทรีย แต่เหตุดังกล่าวไม่ทำให้คณะกรรมการระดับสูงสามารถจะไม่รับฟังนายเทรียเมื่อเขาได้ยื่นอุทธรณ์ใหม่ในวันที่ 9 กรกฎาคม โต้แย้งมติประเด็นที่สองของคณะกรรมการวินัยระดับภาคที่มีคำสั่งไล่นายเทรียออกจากราชการ และโดยที่ในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยระดับสูงทั้งเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม และเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม ละเลยที่จะระบุรายชื่อกรรมการที่เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นและมีมติ ดังนั้น สันนิษฐานว่า กรรมการทุกคนที่ลงชื่อในมติเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม รับรู้ถึงคำแถลงของนายเทรียที่เสนอต่อที่ประชุมเมื่อ 7 กรกฎาคม ซึ่งนายเทรียอ้างว่าสิทธิในการต่อสู้โต้แย้งคัดค้านแสดงพยานหลักฐานของตนถูกละเลย โดยสิทธิดังกล่าวได้รับการรับรองไว้ใน บทบัญญัติมาตรา 11 หมวดที่ 5 ของรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 1880 และ มาตรา 11 ของรัฐกฤษฎีกา ลงวันที่ 11 มีนาคม 1898 สภาแห่งรัฐได้พิจารณาแล้วเห็นว่าสิทธิในการต่อสู้โต้แย้งคัดค้านแสดงพยานหลักฐานของผู้ฟ้องคดีถูกละเมิดจริง จึงสั่งเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยระดับสูง และส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินัยระดับสูงพิจารณาอุทธรณ์ของนายเทรียใหม่โดยให้รับฟังข้อเท็จจริงที่นายเทรียเสนอด้วย

ข้อสังเกต

นักวิชาการฝรั่งเศสเห็นว่า แนวคำวินิจฉัยในคดีนี้ เป็นก้าวสำคัญที่สภาแห่งรัฐได้พัฒนาหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนโดยการวางหลักว่าปัจเจกชนมีสิทธิในการต่อสู้คดีในกระบวนการวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครอง และในการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาศาลปกครองต้องเคารพต่อสิทธิดังกล่าวของกลุ่มความ ทั้งนี้ ในระบบกฎหมายของฝรั่งเศส ได้ยอมรับกันว่า คณะกรรมการวินัยระดับสูง (conseil supérieur) มีสถานะเป็นองค์กรวินิจฉัยคดีปกครองเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการ (jurisdiction disciplinaire) โดยในคดีนี้ ตุลาการผู้แถลงคดี คอร์เนิล (Corneille) ได้กล่าวไว้ในคำแถลงการณ์ว่า “คณะกรรมการวินัยระดับสูงมีสถานะเป็นศาลปกครอง ดังนั้น สภาแห่งรัฐมีอำนาจในการพิจารณาคำวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาก็คือ ความชอบด้วยกฎหมายของกระบวนการวิธีพิจารณาของ

คณะกรรมการว่าได้ดำเนินการโดยชอบหรือไม่ โดยที่กระบวนการวิธีพิจารณาในการลงโทษทางวินัยไม่ได้มีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในลักษณะของประมวลกฎหมาย แต่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปทั้งในหมู่นักวิชาการและแวดวงตุลาการว่า ในการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาเพื่อลงโทษบุคคลตามกฎหมายเฉพาะต่างๆ แม้จะไม่อาจนำกฎเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้อย่างเคร่งครัด แต่ในการดำเนินการเพื่อลงโทษบุคคลที่กระทำผิดอย่างน้อยที่สุดจะต้องเคารพหลักการสำคัญของวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งถือเป็นหลักประกันขั้นต่ำให้แก่ประชาชน ได้แก่ หลักการมีสิทธิต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหา
